

Reversis autem florentinis ad castra, super gestis conferebant, de victoria, se ipsos non commendantes. Et cum in nocte quiescerent fatigati Dominum collaudantes, permissione Dei, dormientibus ipsis, ex captis fugere quingenti. Non enim hoc Deus permisisse dicitur, florentinis resistendo, sed quia forte ipsi capti peccaverant, quod facerent ignorando. In mane vero, dum sapientes dominans congregaret, petiturus de processu consilium; senensis venit antystes (1) omni auctoritate munitus, et kyrieleyson humiliter dicens, eundem per omnia litis dominum faciebat, timens obsidione pugnabili succumbere civitatem. Dominans autem ire longius pro predictis senenses asseruit, credens forsitan altiora proponere et declinatoria litigi. Igitur de recessu florentinorum confusus episcopus, destitit a predictis, non requirens super hiis amplius dominantem. Nam decipere credens episcopus, deceptus discessit, ut evidenter postea rerum exitus approbavit. Surgens itaque quidam vir sapiens et nobilis inter cetera dixit. Unde versus:

Stat sub decepto, deceptor sepe profecto.

« Manifeste videmus, quod omnipotens prosequentibus iura, quorum est idem ipse principium, virtutis elargitur augmentum, eosdem gloria et honore ditando. Inter quos nominamur et nos, qui pro iustitia certantes, offensarum non differimus ultionem, et rebellibus reddere digna factis. Cum igitur simus hic possidentes, tam captos quam ceteros qui sunt in civitate doloribus et timoribus perturbati; expedit iuxta muros castra mutare, et ibidem tanto tempore commorari, quod pareant vi, fame debilitati, quiescant, non appetentes iterum insanire. Per ista namque labores evitabimus et expensas; successores nostri quiescent, et provincie de insipientia non erimus in derisum. Si vero esse permiserimus ipsos in otio, convalescet quod videtur infirmum, debilitatum resumat vires, inermis reperietur armatus, iuvenis adolescens, et inter ipsos forsitan de protectione tractabitur ».

Placuit fere omnibus sapientis oratio, qui vero aliqua prophetavit, sicut ille qui dixit tempore Christi: Quod melius erat unum mori pro populo. Quibus dictis surgens alius, inter cetera dixit:

« Sed ob iniustitiam alicuius Deus nobis elargitus est gratiam, et nos pre aliis posuit in altum. Cavere nobis oportet utique ne cadamus. Existimus namque victores supereminentes rote, et cum duo possimus et pignoribus incumbere et in personas agere, non est opus super hiis de cetero laborare. Decet igitur ad propria cum victoria redire, et sic custodire captos, quod de fuga diffidant. Et si subiacere non dixerint adversantes, tot sumus et tales, quod ipsos possumus iterum castigare ».

Placuit enim huius oratio non maiori parte corde; sed respicientes voluntatem potestatis, qui certus de presentibus et preteritis, super futuris dubitabat; consenserunt, cum victoria inextimabili remeantes ad propria. Anno millesimo ducentesimo trigesimo, mense Iunii.

Fuit igitur senensibus haec reversio dampnosa, quoniam post multas occisiones et expensas et dampna, paruerunt, facientes omnia et maiora, quae a principio litis facere denegarunt. Florentinis vero expedit illa reversio, licet quibusdam tunc tem-

(1) Qui sono nel Ms. tre versi bianchi. Il Villani dice che l'oste de' Fiorentini, Valiente Siena, andò a S. Giorgio in Osenna, al tempo a' Visconti, e per la valle d'Orto fino a Radiconia: poi passò nella Valchiana per dare il paese a' Visconti.

(1) Bonfiglio, che governò la chiesa senese dal 1216 al 1252.